

Alles in het Engels

(1) In het dagelijks taalgebruik hoor je steeds vaker Engelse woorden. Zo gaan veel mensen tegenwoordig 'shoppen' in plaats van winkelen. De
5 ervaring leert dat mensen hier op twee manieren mee omgaan. Voor sommigen is het een bron van erger-
nis, anderen hebben er geen last van. En om maar in de stijl van het
10 onderwerp te blijven: voor hen is het dus letterlijk 'business as usual'. Iets is in de 'sale', we gaan 'funshoppen' en onze pauze brengen we door in de 'coffeecorner'.

15 (2) Taalwetenschapper Nicoline van der Sijs behoort tot de laatste groep en blijft er nuchter onder. Zij gaat uit van het volgende idee: "Taal leeft en elke taal wordt nou eenmaal
20 beïnvloed door andere talen. Zo is onze taal vroeger sterk beïnvloed door het Latijn en het Frans. Veel van die woorden gebruiken we nu nog, en niemand heeft daar een
25 probleem mee. Nu hebben we vooral te maken met Engelse leenwoorden. Ik zie niet in waarom dit verschijnsel wezenlijk anders zou zijn, dan
30 geleend werden uit andere talen."

(3) Van der Sijs verklaart het als volgt: "In elke periode zien we dat er een andere taal is die invloed heeft op het Nederlands. Dat komt doordat
35 er een invloed is van een andere cultuur. De Romeinen maakten bijvoorbeeld melkproducten op een bepaalde manier en noemden die 'caseus'. Wij maakten daar weer
40 'kaas' van, waar volgens mij niemand bezwaar tegen heeft", legt de taalwetenschapper uit. "Taal leeft. Dage-

lijks komen er nog nieuwe woorden bij. Dus het is ook logisch dat er dan
45 nieuwe woorden bijkomen vanuit een bepaald land dat op dat moment politiek, cultureel en economisch overwicht heeft. Die invloed werkt door in de taal en op die manier
50 worden er woorden uit die taal overgenomen. Nu zie je dat Amerika volop in de belangstelling staat, vandaar dat er nog steeds Engelse woorden aan het Nederlands worden
55 toegevoegd."

(4) Volgens de onderzoeker hoeven we trouwens niet bang te zijn dat de Nederlandse taal ten onder gaat, of volledig verdwijnt. Veel van die leen-
60 woorden verdwijnen vaak vanzelf. "Elke taalgemeenschap heeft namelijk een zelfreinigend vermogen. Uit onderzoek is gebleken dat van de Engelse leenwoorden binnen vijf jaar
65 ongeveer een derde vanzelf weer verdwijnt."

(5) Met name bedrijven hebben het Engels omarmd. Voor veel bedrijven is het gebruik van Engels aan de
70 orde van de dag. Functieomschrijvingen, persberichten en reclameuitingen staan vol met Engelse termen. Ze zijn ook vaak zelfs helemaal in die taal opgesteld. De
75 meeste bedrijven denken dat het gebruik van Engelse termen een bedrijf of product belangrijker maakt. Volgens Van der Sijs is die gewichtigdoenerij zeker een factor.
80 "Die bedrijven proberen er dan een bepaalde status aan te ontlenen. Daar zit ook een keerzijde aan. Vergelijk het met woorden als 'vet' en 'gaaf'. Daar wil je ook indruk mee

85 maken. Maar juist dat soort woorden
is heel vluchtig en verdwijnt ook heel
snel weer. Daar moet je het dan niet
van hebben als je op zoek bent naar
status. Ook lijkt het soms wel een
90 modeverschijnsel. En je weet hoe het
zit met modes: die gaan vanzelf weer
weg.” De hoofdreden voor bedrijven
om Engelse woorden te gebruiken,
heeft volgens Van der Sijs dan ook
95 niets te maken met ijdelheid of mode-
grillen. Het is pure noodzaak. “In
deze tijd moeten veel bedrijven inter-
nationaal opereren. De voertaal is
dan vaak Engels en dat heeft weer
100 gevolgen voor het taalgebruik binnen
een onderneming. En taal is nood-
zakelijk om zaken te doen.”

(6) Iets waar de taalwetenschapper
wel een probleem mee heeft, is de
105 toegenomen invloed van het Engels
binnen het Nederlandse onderwijs.
Het percentage Engelstalige studies
op de universiteiten is in vier jaar tijd
gestegen van 64 naar 80 procent.
110 “Het wordt een probleem als hele
groepen in de samenleving alleen
nog Engels met elkaar praten. Dat
zie je bijvoorbeeld al in het hoger
onderwijs. Ik denk dat je ook heel
115 veel colleges in het Nederlands moet
blijven geven. Doe je dat niet, dan
kunnen wetenschappers op den duur
niet meer in het Nederlands publi-

ceren. Ze hebben dan simpelweg
120 geen woordenschat meer.

(7) Als je alleen maar gedacht hebt in
het Engels, dan weet je niet meer
hoe je dat op een normale manier in
het Nederlands zegt. Een deel van
125 de colleges, dat kan, maar zeker niet
allemaal. Daar ben ik tegen.” En er is
volgens haar nog een ander aspect:
“Denk ook aan de arme docenten, tot
wie ik mezelf ook reken. We zijn vaak
130 niet zo goed in Engels. Correct
Engels spreken met een goed
accent, dat is niet iedereen
gegeven.”

(8) In plaats van volledig in te zetten
135 op Engels, zou het voor het onder-
wijs volgens Van der Sijs veel slim-
mer zijn om het Duits weer wat meer
te omarmen. Zeker in de grensregio,
waar veel pogingen om ‘over de
140 grens’ te werken of te ondernemen,
mislukken vanwege de taalbarrière.
“In Duitsland studeren heel veel
mensen Nederlands. En die kunnen
zo terecht op onze arbeidsmarkt.”

145 **(9)** Heeft ze nog een tip voor mensen
die zich groen en geel ergeren aan al
dat Engels? “Zorg dat je zelf Neder-
landse woorden blijft gebruiken, waar
anderen Engels spreken of schrijven.
150 En houd je vast aan de gedachte dat
woorden vanzelf weer verdwijnen, als
blijkt dat ze geen waarde hebben.”

*naar een artikel van Stefan Dölcken,
de Gelderlander, 29 juli 2015*